

הפחד הוא תופעה טבעית. בצבא מדגישים שאדם הטוען בכנות כי אינו יודע פחד מהו - הוא הסיכון"

לגמרי. זאת, בניגוד לאדם שהתרגל לאינטנסיביות מסור יימת של פחד.

יש להזכיר כאן, כי רבין גילה חוש-אחריות מובהק כאשר, בשעה שהיה לו ספק אם יעמוד כשורה בתפקידו, הודה בכך באופן גלוי, ואחר-כך אומנם מילא את תפקידו בצורה מבריקה.

העיתונות הישראלית סילפה את העובדות. כי מוטעית ההשוואה של "פרשת רבין" עם "פרשת איגלטון". בור' בומן שלאיגלטון לא ניתנה ההזדמנות להוכיח כיצד הוא עומד במצב של מתח, הוכיח רבין היטב כיצד הוא עומד בכך. זהו הבדל מהותי.

מוטב, אולי גם לשאול שאלות מסויימות. לאור הר' עובדה שתעודה רפואית על "הרדה אקוטית", שימשה עילה לחרדה ציבורית ביחס לסיכון בלתי-סביר, כביכול, שעה שלפי מיטב ידיעתי, איש לא העז לשאול את שאלת ה"כפירה": "האם סניליות אינה סיכוי בלתי-סביר עוד יותר, ואילו לחלוטין?"

סניליות של מנהיגות נתקבלה בתרבותנו הפוליטית כתופעה טבעית. איש לא העלה את השאלה, מאז פירסום תזכיר-וייצמן, אם לא קיימת סכנה גדולה, של מישיגים רבים עוד יותר, ראייה בלתי-אובייקטיבית של המציאות העכשווית, ומעשים בלתי-מחושבים עקב סניליות — בהשוואה לחרדה אקוטית אשר קרתה במצב מיוחד, שחייב היה לגרום למתיחות.

אופייני בתרבותנו לקבל את הרשות השיפוטית כדבר משיעיר-רצון. יש לציין שבדיוק בשטח המישפט השינויים גדולים לאיך-שיעור מאשר בכל שטח אחר. למרות זאת, שוד לא קרה במדינתנו שפנייה יטיל ספק בשיפוטו של עורך אשר הגיע לגיליה-פנסיה. הדבר נכון אצלנו גם ביחס למדענים.

רק במדינת-ישראל נחשב הדבר כטיבעי סניליות אינה מהווה מניעה או סכנה. יש כאילו הסכמה-בשתיקה לכך ששרים וחבריה-כנסת בארצנו, אשר שיכלם אינו על רמה, יישארו במקומותיהם וימשיכו בתפקידם. כללי-חבר'ה פסיכופאטולוגיים אלה שלנו מעלים שאלה סוציולוג'ית מעניינת.

האם חרדה אקוטית שהיא סימ'אזעקה ותורלא, תידון לחובה — בעוד שאנשים סניליים ואנשים שרמתם ה' אינלקטואלית לוקה'בחסר לא ייפסלו ממנהיגותם? אנו צריכים להתחיל לחשוב מהם הנורמות והדפוסים של חברה אשר תופעות מסויימות בקירבה, כגון סני'

ההשוואה בין "פרשת רבין" ו"פרשת איגלטון" - מוטעית

ליות, ניראות כנורמליות, ולא זו בלבד — אלא שהן גם מקבלות תמיכה.

בועדת אגרנט לא היה אדם אשר עמד על השגיאה הפטאלית של מנגנון-האינפורמציה שלנו. קשה להאמין שבמדינה מודרנית מתוקנת יקרה דבר כזה. אין להבין תופעה זו, אם לא נבין ולא נתעמק בכך שישראל הינה מדינה של מונופולים. שלמונופולים יש לגיטימציה ב' חברה — מונופולים על ייצור ושיווק בירה, על ייצוג פועלים, על שירותי-קבורה.

החברה הזאת קיבלה כדבר לגיטימי במשך כל הש' גים את קיומם של מונופולים, או, במיקרים אחרים, של קארטלים. לכן קל, וגם קשה, להבין כיצד, במיקרה של מילחמה — הקרובה כל-כך לליבנו — היה לגוף מסויים מונופול עליה.

כפי שמחלה פנימית יכולה להיות מחלה חולפת או ממושכת — חרדה אקוטית אינה שונה ממנה, ואינה מעידה בשום פנים ואופן על סף-שבירה נמוך. מה שקרה לרבין אינו פוסל אותו מתפקיד אחראי בעתיד, לא יותר משהיתה שבירת-רגל פוסלת אותו לכך.

אשר לעמדת האישית על מועמדותו של יצחק רבין לראשות-הממשלה:

כאזרח אשר אינו משתייך למפלגתו של רבין, ושר' אף לשינוי רדיקאלי במישטר הפוליטי, אני בכל-זאת מתייחס באהדה רבה לניסיונו להרכיב ממשלה. אני מקווה שרבין יגלה, באקט של מנהיגות ראשונית, דיחוי מחץ של כללי-מישחק פוליטיים המקובלים בארץ — של הר' מישחק המושחת הקיים עתה.

במקום שיעמוד במבחן של חבריה-הכנסת ה"ממונים" — כי הרי ממונים הם, ולא גיבחרים — עליו להעמידם במבחן על-ידי הרכבת ממשלה אשר תהיה על-מיסלגתית, ואשר יישבו בה מומחים, ולא ממשלה של אפאראטי צ'יפים.

להעביר את הקרב לשטח האוייב. מה שאינו אומר, כש' לעצמו, כי הרתיעה מכל גישה התגוננותית, ושל פשרות, לא היתה מוכתבת גם על-ידי אותו פחד מפני "גלותיות".

הנושא של פחד חרדה מביא אותנו אל, "פרשת רבין."

אולי אין זה מיקרה שהמכה-החתיחה-החרדה התבטאה בדיוק בהצבעה על הסימפסום הכי-פסול — חרדה. נציין רק בסוגריים, שחרדה או דיכאון תגובתיים (כלומר, לא כרוניים), יכולים להופיע לעיתים קרובות גם אצל האדם המאוזן ביותר.

כמורכן, הפחד (בניגוד למיתוס של הישראלי הקשות, ה"סופרמן"), הוא לא רק תופעה טבעית, אלא שבפסי' כולוגיה הצבאית מדגישים, כי אדם הטוען בכנות כי אינו יודע פחד מהו, הוא-הוא הסיכון. זאת, מפני שאדם זה לא התרגל לכמויות קטנות של פחד, לא קיבל היסון מפני תופעות של פחד, וקיימים כל הסיכויים שכאשר יהיה לו עימות עם חווייה מפחידה, הוא עלול להישבר

יש להיזהר מאוד מכל פישוט ומגמתיות אפשריים בנושא, שהוא מורחב מאוד. יש לבעייה היבטים רבים, ועוד היבט מאיים נוסף הלווסף לה בתקופה האחרונה, כוונת, כמובן, לחיסול מתנגדי המישטר בברית-המועצות, על-ידי כליאתם בבתי-חולים להולידרוח.

המעשה הקיצוני הזה הוא היבט אחד של "מישור חברתי" של תופעות פסיכופאטולוגיות. אין זה אמור, כמובן, שכל מהפכן או משתתף בתנועת-מרי הוא בהכרח בלתי-שפוי בדעתו. וכפי שבסודרי לגנות לפסול תנועה, בטענה כי מנהיג זה או אחר שלה אינו שפוי בדעתו, באותה מידה אבסורדי לשלול שבמיקרים מסויימים, מלי' ציות של מרי אינה יכולה להיות מסווגת לתהליכים חר' לגיטימי אצל פרט זה או אחר.

דוגמה אחרת: ודאי שבלתי-רלוונטי הוא לשיפוט של תנועת שיחרור האשה, אם מנהיגות מסויימות שלה הן לסביות, או לאו. השאלה היא, האם הביקורת שהיא מבטאת מבוססת — אם לאו.

אך הדברים עוד יותר מסובכים. קיימת יחסיות חבי רתית (גם במובן בין-תרבותי, וגם בכיוון של חילופי-תקופות), ביחס לקביעה, גם של מומחים, אם תופעה מסויימת היא אכן בגדר החולגות.

לדוגמה, לפני מיספר שנים התנהל בארץ מישפט נגד אדם שרצח, כהתגוננות בפני מעשה-לישוף, שהופעל עליו כביכול. הוא הוכרז כחולה-רוח, אך בחוגים מיקצועיים התנהל ויכוח ער, האם האבחנה היתה נכונה או לא. בהתחשב ברקע התרבותי ממנו הוא בא, מישפטים דומים רבים מאוד מתנהלים בהודו, וגם באפריקה, במקומות שבהם האמונה בכישוף נפוצה ביותר.

זאת, ועוד. מוטב, אולי, להזכיר כי תהיה התייחסות חברתית, ואולי גם קלינית, שונה, אם אותה טענה תיר' אמר בגוף ראשון של יחיד, או רבים.

ההצהרה "אני הסופר הגדול ביותר", או "אני הגיבור הנעלה מכולם", תעורר בזו וגנאי, אך "סיפורתנו היא העשרה בין כל סיפורות העולם", או "עמנו הוא הגיבור מכולם", נחשבים לא כסימפסום של שיגעון-גדולות, אלא כהתבטאות המעידה על פטריוטיזם בריא.

מאז מילחמת ששת-המים חיינו במצב של שיגעון-גדולות אשר טופח באופן שיטתי.

כאשר עמדות מסויימות מעגנות במיתולוגיה הלאון מית-דתית (כגון אמונה בניבחרות, שליחות, או צו כגון "עם ישראל לבדד ישכון"), לא יורגש כי מגידורים ל' אוטיום מסוכן, כאשר מבססים על אמונות אלה את הר' מדיניות המעשית של מדינה מודרנית. ותהליך זה קרה אצלנו אחרי מילחמת ששת-המים.

הגישה המיסטית והאוטיסטית בארץ לא החלה במיל' חמת 1967. עוד בשנות החמישים שוחח בן-גוריון עם אדם אנגלי, ואמר שקיומה של מדינת-ישראל מוכיח כי כל החוקים המקובלים על מדעי-החברה, אינם יפים עבור רנו. הישב לו האנגלי, בהומור יבש טיפוסי: "בדרך-כלל, כשיש סערה גדולה, הניירות עפים למעלה, אך אין זאת אמרת שחוקה-משיכה אינו פועל". לגבי ישראל, חוק' המשיכה לא פעל.

הבדלנו עצמנו מהעולם, בכך שהדגשנו כי תחית עמ'ישראל ושיבת-ציון הן תופעות מיוחדות-במינון, במ' קום להצביע על כך שאנו אחד העמים שקמו בתקופת ההד'קולוניזציה.

אילו היינו מדגישים את הדברים כך, היו עמים רבים מתייחסים אלינו בצורה אוהדת יותר. שאר העמים אינם אוהדים עם, אשר מפנין התייחסות מתנשאת, וטוען שהוא העם הניבחר, הטוב מכולם.

כאשר אכן קיים שיגעון-גדולות במונחים קולקטיביים, הוא עלול להביא לשואה מדינית. זה מה שקרה כעת.

חרדה אקוטית אינה מעידה על סף-שבירה נמוך

במילחמת יום-הכיפורים. היתה זו התפכחות האומה מ' שיגעון-גדולות שטופח בקירבה על-ידי מנהיגיה. מצבנו האובייקטיבי אינו קטסטרופלי. הוא קטסטרופלי רק בהרגע שאנו נוכחים לדעת כי איננו מעצמה, כפי שחשבנו.

אין גם להתעלם, אם כבר מדברים על קטיגוריות פסיכופאטולוגיות, שגוון של פסיכופאטיה תוקפנית היה מתלווה בכלל לדפוסים מסויימים של "צבריות". התוק' פנות, השתצנות, עודף הינשוף-העצמי, שהיו אמורים לבטא את הניגוד מהיהודי הגלותי המושפל, היו עלולים להיראות בעיני זר כהתנגות האופיינית למדי לפסיכור פאטים.

שוב, באינו מידה השפיעה גישה זו על הנטייה לאקר טיביתם מדיני-צבאי — שאלה פתוחה היא, כי אין, כמובן, להתעלם מהעובדה שמצב גיאופוליטי אובייקטיבי יכול היה להכתיב גישה זו, עקב הצורך, במיקרה של מילחמה,